

Jukas Turzijā.

III.

Telegrafs mums wehl ik latru deenu wehsti par kau-
fchanu, laupischanu un dedsinafschanu tahkajä Turzijä.
Kahds eewehejroams Wahzu dsejneels gan senak teiza:
„Nichts schön'res giebt's an Sonn- und Feiertagen, Als ein
Gespräch von Krieg' und Kriegsgeschrei — Wenn hinten
weit, in der Türkei die Böller auf einander schlagen,“*) bet
tee laisi, kur tå wareja teilt, jau sen pagahjuschi. Tagad
Eiropa, ka sinams, libhdinajas milsu brunotam lehgerim,
kur latra nejauscha nemeera dstrkstele war fazelt tahdas
nemeera un lara leefmas, ka newar ne noteilt, kad un lü-
tas wardes dsebst. . .

къ „Waldibas Wehstneß“ („Правительственный
Вестник“) лаҳда no saweem jaunakeem numureem (203.)
rafsta, tad pehz pehdejam sinam is Konstantinopoles leel-
valstju suhtmu starpa teekot westas farunas par dauds no-
peetnalu folu sperschanu pret Turku waldibu wispahti un
sultanu fewischli, nela tas libds schim notizis. Ta peemeh-
ram Franzija dabujuschi waial leeli brunu fugi pawehli
dotees us Bosporu un peerweenotees tur atrodoschamees lara
fugeem. Tas pats notizis ari Italiya. Prahva Anglu
Widus juheas flote ari parahdijusches, saweenota, pee Lem-
nosa salas. Par Kreewu Melnas juheas flotes gataribiu
jau sinojam pehdeja „M. W.“ numura ahrsemju sinas.
Ta la pehz pehdejam sinam Kurdi lahdä Armenijas pil-
sefta atsal noslaktejuschi 600 zilvelu, tad buhtu deesgan
eemesla ko bihtees, la nenoteek atsal tahda pat lauschana
la pehren ap echo laifu, kur — la zeen. lasitaji atzereses — tila
2 libds 3 mehnetschu laikä nobendeti libds 80,000 Armenu.
— Naw tadehlt nekahds brihnumis, ta leelvalstis grib litt
sajust, ta winas tamlihdigu meschonibu un negilwezibru
atlahyroschanu wairs nezeetis, jo pagahjuschi „M. W.“
numura minetais Dr. Lepflus peerahda pilnigi, ta pehre-
neja leelstla Armenu nonahweschana warejuse til zaur to
notilt, ta ne Turku eeredni, ne lara pulki naw ispildijuschi
sawu peenahlumu nemeerus heigt, bet gan wisadi tos pa-
balstjuschi, pat shmes vodot, tad Armenu slafeschannu ja-
sahk un tad jabeids... .

Pehrn sultans rafstija Anglu ministru preefschneekam wehstuli, kura tas swinigi apleezinaja, la tas pats ar sawu wahrdi galwojot, la Armenijja tilschot eewestas wifas wehlejamias reformas un la wifs tilschot ne til ween us papira par „eewestu“ atsichts, bet ari pateesibä ispildits u. t. t.
— Tagad mehs nu redsam, kahda spebjia ir sultana pascha apsolijumiam un — teifsim ari — labai gribai. Turku waldibu jau sen zitadi nefauz, la „pascha faimneeloschanu,” kuri lihds ar wiseem semaleem eeredneem netik ween eedfishtwotajus issuhz, bet, pehdejä lailä, no nela nebihdamees ari laui, pat pawehl noslakiet.

Ja-apskata ari medakas otrā puise, t. i. ja-eedomajas pilnigi godiga Turku eeredna abdā, kuriel algas mehnescheem nedabun. No ja lai nu tas pahreel ar wiseem peederigeem? Waj tur nu neteeji speestin speests raut

^{*)} Raw neka saulala swetideenâs un swetkudeenâs, là pahrunat par katu un kara sauzeeneem, lad tur tahlu, Turzijâ, weena tauta ar otu plurbas!

wisu to, lo ween wari. Behzač ar tahdām leetam, finams, aproni. Ta peemehram tagad Turku wirsneeli, algas un pahrtikas nedabudami, sahlot pahrdot sawus saldatu eroitschus un zitas leetas, eelams saldati pašchi staigajot pa zeemateem aplahrt un laupot, lo tif ween warot. Sinams, ta pee tahdām leetam ar eedsihwotajeem wis newar tif „feini“ ap-eetees. Namehr wirsneeli un saldati zeesch truhkumu nemeerneeku apgabalos, namehr winu d'sihwes beedrenem nellahjas mahjas labal. Reis tam tatschu suduse pazeetiba un kahdas 150 schahdu truhkuma zeeteju feeweschu sapulzejuschas Konstantinopole, finantschu ministrijas preeschas un usbruluschas ministrim, kas winam jau waifak reis ap-foltjees winu teesu no wihru algam ismalsat, bet nelad nar wahrdta turejis. Japeemin wehl buhtu, ta austruma feeweete mehds leetot sawā finā lotti bishstamu erozi — tupeli. Austrumos sadusmota feeweete, nosweschot scho erozi it weillli no kahjas un — waſ tam, kas tai zelč nahl... Tik ar leelām puhslem ijdewees duriwju fargeem ministri no duhschigajam kareiwju feewam glahbi, bet nauda radusēs us reis, lai nu gan ne wifai dauds, bet nabaga feeweetem l'bijis tatschu us kahdu laiku lo d'sihwibū wilst. Turku kara-ministrim negahjis labali — tam usbruluschki kabinetā to pulku wirsneeli, kurus nolemis us Makedoniju suhitit, bet — bes grashā naudas, pat bes seno mehneschu algu ismalkaschanas. Kara ministrim ofizeeri usbruluschki ar — trehfleem, lab tas sahžis newainigos wirsneekus sunut. Ar sobeneem Turku kara ministrijā waics wirsneekus no ta laika ne-eelaishot, kur kahds Tscherkeſu kapteins, ari algas dehł, lizis dušmās ministrim sawu erozi baudit... Kā zeen. Laftajti reds, Turzija walda apstahlti, kurus zitadi newar nosault, ta — „tur eet us galu!“ Isweselotees, par jaunu atdsimt, Turzija, ta ja domā, nar spēhjiga.

Ari paschā sultana pilī fargsalbatu starpā zehlu-
schees nemeeri algu nedabuschanas deht. Tur nu gan pa-
libgs drihs radees, jo lai truhst tur truhstdams, sultana pilī
tatschu wajaga naudat buht! Schim jautajuimam peegree-
suschi tagad wehribu wiſi laikraksti, aprehtinadami, ta Tur-
zijā nemeeri jau lahdī 2 gadi turpinajas. Waldiba eesau-
kuſe Anatolijs, Makedonijā, Sirijā un Kretā lihds 250,000 bie-
neku, kuri tatschu gandrihs wiſi prezefuschees. Tā tad war spreest
ta masalais 800,000 Turku feewu un behru, waldbas
naudas truhkuma deht nedabudami nelaħda pabalsta, smok
nabadisħā un leelak truhkumā, atschirkli no faweeem usture-
tajeem un maiseſ pelnitajeem. Turku piltums pret Armenu
nemeerneekleem pa dakař ari zaur fcho apstahlli iſſlaidrojams.
Tā ta Armenu pehr wiſmas lahdī 40,000 nokauti, tad ari
tur buhs apmehram 160,000 gimenes lozefku bes apgahd-
neeka palitufchi. Pehdejās breefmu deenās Konstantinopole
atrada galu lahdī 8000 zilwelu; tā tad aktal 32,000 feewu
un behru palika bes usturetajeem. . . Us semem zaur
laupiſchanu, dedſinapchanu un zitadi pasaudejuſchi fawu
mantu un ustura lihdsellus lahdī 100,000 Armeni. Tā
tad pawisam atrastos postā schimbrībſham lahdī 292,000
Armeni. — Schee flaiſſi rund ſchauſpiel malodru

Pehz pehdejäm sinam leelwalstju wehstneeli sultanan
oasinojuschi, ta nu ar Turziju sahls zitadi rihlotees. Ta-
deht galma leels usstrukums kas it ihvelchi mabs zomu

pawairots, ka useets apalsh semes gangis sem krahſchnas Dolma Bagtsche („M. W.“ ſchi gada fahlkumā apralitās fultana pils), kur bijis nodomats uſpert gaiſā wiſus fultana dahrgo mantu krahjumus. Wattis ap fultana uſturas weetu pawairotas no 10,000 uſ 22,000!

Kä „Waldibas Wehstneß“ siino, tad Konstantinopole
bijuschas isslahditas un tikuschas par naudu rahditas wifas
dinamita bumbas, elles maschinas, erotschi, plintes, rewol-
weri u. t. t., kuri useeti Armeniu dumpeneelu dñihwollos un
faswehreshandas weetäs. Bet tä ka schahdas israhdes
Turku semalo aprindu prahitus til wehl wairak usbudinaja,
tad wehstneeli pastahweja us to, lai sawado isslahdi slehdj.
Ba to laitu atlal Turku waldbiba greefuses pcc wifam leel-
walstis ar jirkularu, furä norahdot us to, la Armenie
llahjotes sem pusmehnescha toti labi, la wineem telet
labas reformas eewestas, la teem efot religijas sinä pilniga
patstahwyba, la tadehk jaluhdsot zitas leelwalstis, lai til
apspeeschot sawäc semes dumpeneelu komiteju rihkofshano
un muñinaschanu, tad wiss buhschot buht labi u. t. f. —
Un teesham, nesen tikuse Turku leelwesiram nodota lahda
petizija (luhgumrakts) ar 136,000 paraasteem, furä Armeni
issala sultanam pateizibut par wina gahdibu. Bet war it
weeali eedomatees, la schee paraksti fababuti!

Pats Turzijas ahrleetu ministris Lewfils-pascha tahdā sarunā ar Kreevū laikrafsa „Virsch. Wed.” korespondentu isteizis par Armenu jautajumu schahdas domas: „Lat gan es ne-esmu nekahds praweets, par lahdeem diplo-matus mehds turet, tad tatschu es domaju, ka ta faultais „Armenu jautajums” beigsees tuwā nahlotnē, kad — sweschas walstis windā ne-ejaulsees. Zitadi es ne par ko negalwoju. Laujat tatschu, lungi, mums rihlotees, paschu mahjās peh; muhsu gribas, zitadi jau, — paschmihlibas deh̄l ween, — mehs waram tilt pepspeesti rihlotees ne ta, ka to mums teiktu prahits un sapraschana. Ar laiku kurdi beigs wajat Armenus un pehdejee nopratis, ka teem no zitureenes nav kas sin tahda laime sagaidama”. — Par Anglu usbudinajumu Armenu wajashamu deh̄l Turku ahrleetu ministris teizis, ka ta issfaidrojotees weenigi til zaur to, ka Angli gribot par weenigajeem ihstajeem Armenu draugeem iſlikies, lai Armeni til no nela zita prez̄es nepirktu, ka til no draugeem, Angleem, kaut ari tas buhtu labu teesu dahrgakas”.

War jau ar' buht, la Turku ministrium daschä finā sawa dala taisnibas. Newar jau teilt, la Angli til aij zilvelu mihlestibas ween rihlotos, bet laträ finā Turku ministra alrahdiūums weenpuskas un notizis Turku labā.

Lai nu sā, bet „austruma jautajums“ wehl arween pastahw wispahrigu meeru apdraudedams un tadehk modina muhsu interesē. Naw nelahds brihnumis, sā jau sen gadus atpakač laħds prahktīgs meitas teħws, sawu lolojumu pee wiħra lajsdams teiżi: „tu eż-awisħneels, tadehk nemas neno slumisti, sā es farwai meittat nelahda puħra newaru liħdsi dot, jo „austruma jautajums“ wehl arween pastahw — un pastahwes warbuht wehl laħbus 100 gadus — ta-tad tem valoza minn iċċiex metħabba“.

Tif labs paregis ir bijis schis zilwels, jo netik ween
awischneeleem, bet arti dauids ziteem atlez ne masums yelmas

eepeefsch milsiga starpiba starp eelsch= un ahrsemes rihleem. Kineeschti naw raduschi un ari aif apstahlleem nesphejigi laulhaimneežibas inventara eeguhshauai isdot laut zif wairak naudas, jo tagad winu rihki išmalsä, ta falot, tilat mas graſchus. Kineeschti artlu pagatawo par $3\frac{1}{2}$ libds $4\frac{1}{2}$ rubleem un ziti pahrejee rihki samehrä ar to ari dabujami par neezigäm zenam. Tos wißwairak pagatawo weens waj otris no semkopjeem, waj ari tuvalais talejs; semkopibas maschinu un rihku nolikawas, turam muhfu leel= un maſ= pilſchtas tik dauds pirzeju, Kina, fenfenejä semkopju semë, nepasihst. Deenwidös, Kwan=tungas prowinže pilnigu laulhaimneežibas inventaru war dabut piekt par 60—70 rubleem jaurmehä; ta fastahws — artlis ar diweem lemeſcheem ($3\frac{1}{2}$ rubl.), diwas ejeſchus ($4\frac{1}{2}$ rubl.) toka pumpis jeb ari uhdena rats (7 rubl.), tulamä flona peederumi (4 rubl.), mescha wehrfis (35 rubl.), layki, firypji, grahbelti, semes tullis, grossi u. t. t. (15 rubl.); seemelös inventara eegahdaschanai peeteek ar labi masaku sumu, jo uhdena apgahdaschanai wehrscha weetä mehds nemit poniju, las malsä apmehram 14 libds 17 rublu, un uhdena rats tad newajadsias.

Kinas semi wispahti war faust tilai par augligu un bagatu, lai gan daschi apwidî plaschajâ walski usflatami ari la isnehmumi. Kina aug gandrihs wiss, so tilai seme isdod; la galwenakos produktus scheit minefin daschadâs kweeschu fugas, rihsu, pupas, sesamu, maishu, tokwilnu, tabalu, meeschus un magones, is tueu fehllam sagataro opiumu. Plaschi lauki apstahditi tehjas kruhmeem, ar kuru Kina apgahda waj wisu pasaule, un stahdeem sihdahrpu audseschanai; plaschus semes gabalus isleeto zukura beeschu un zukura needru audseschanai. Preelfsch wifa ta Kinas seme un klimats noderigt. Widus tautas seme bes schaubam peeder pee wisraschigalajam un Kneeschu lauhaimneezi ba buhtu jau warbuht gadu simtenus jauri preelfschimigala wifâ pasaule, ja tilai pee sawam apruhsejuscham eerascham un

usslateem saislita Widus tanta buhtu pratuſi isleetot dabas
pahrbagatas dahrwanas; pēe tagadejā ſenlaiku ſemes ap-
ſtrahdaschanas weida ar tik mas un nepeeteelofcheem riſleem,
bes jeblahdām ſemkopibas mahzibam u. t. t., ſchi augligā,
bagata ſeme pateefibā ſpehi tik fo uſturet ſawus apdihwo-
taus, — no labibas iſweschanas uſ ahreeni jau naw to
comat. Turpretim ja Kina peem. uſtraultos no ſawa
algā meega un prastu iſleetot no „barbareem“ mantotos
veedihwojumus un eefpaids, atmetu ſpihtigo, zeeſcho pе-
terschanos wiſam wezam un nobeigti ſawu noſlehgchanos
oret ahreeni, ta drihſi ween buhtu ſlaitama to walſtju
rindā, kuru labiba parahdas paſaules tregū leelā mehřā,
ias tirdneeziba eenemu neſalihbſinanti plafčalu un
augſtalu ſlahwolli un ta waretu paſaule ſpehlet leelu lomu
ukura apgahdaschanas un wehl daudis gitadā ſinā. Tatſchu
tagadejeem apſtahlfeem waldot pelna, kuru atmet Kineschū
emkopiba, ir famehrā gluſchi neeziſa. Tifai weenā ſinā
ſemes rachiu war fault par bagatu, protti famehrā ar iſ-
ſehjuma daudſumu, bet tee ir tifai totti ruhpigas druwu
lopfchanas un pahrfpihleti ſhlas ewahſchanas weida gluſchi
dabifli panahlumi; ja eewehrv ſchahdat ribzibai iſleetoto
leelo darba ſpehlu, pelna neſlahw ar to nelahdā famehrā.
— Semkopis Kīnā eenem deegſan zeenitu ſlahwolli, pehz
ſchitru lahtibas wiſch ſlahw augſtali par amatneeleem
un tirotajeem, ari gandrihs wiſu dinastiju waldneeki meh-
ginauſchi weizinat pa galwenai dalai ſemkopibu un ſem-
neelu lahtu pažehluschi tu ſalot augſtala ſlahwolli; uſ
ſemkopibu ſhmejoſchās wejās parafchās un zeremonijas
wehl ſchobaltdeen' uſturejſchās nepahrgroſtas un wehl
cholait teiſars reiſi gabā — pawaſara naſtiſ un deenaj-
garuma weenlhdsibas laikā — apmelle ſemkopibas templi
(ſwehtnizu); pehz daschu paſcha rokam iſdaritu wagn uſ-
ſchanas wiſch upare ſeedolkus tſchetrem altareem: debeſi
veewem, ſemes deeweem, Jupiter planetam un teiſaram-
wehtajam Schen-nungam. Tomehr wiſam tam par ſpiht-

Kinas semlopja apstahltus newar wiß dehwet par spihdo-scheem; wiß gruhais, gandrihs zauru gadu nenogurstoschi peelopjamais darbs sagahda winam un wina gimenei titat wißnepeezefchamalo usturu; protams, la gan weenä un otrå leelas walsts apgabalat useet lauzineelu apstahltu sinä daschu starpibu, fastopami ir ari turigi taunti, tafschu wiß-pahribä leelais semes strahdneelu puhlis pasifst titat bes-gala darbigu un truhjigu muhscha gaitu un nelahdi nesphehi sawu schis pasaules dñihwi darit few laut zil peewilzigatu un patihlamu. Pee tam wehl redjam, la taisni tur, tur seme fewischli angliga un wißweeglaki apstrahdajama, lauschu pahrleela waituma deht walda leelala nabadsiba, lamehr seemelds pee dauds flittaleem dabas apstahleem lauschu stahwollis zaurmehrä stipri labals. Gewehrojot, la pat-stahwigo semlopju eenehmumi deesgan aprobeschott, ari semes strahdneelu algas ir semas: strahdneels pee brihwa dñihwolla un usuras dabun Mandschurija 25—35 rublus par gadu, Tschili un Schantungas provinzen 15—30 rublus, Kan-su provinze 40—45 rublus, lamehr titat Tschetiangä daschöös retös eejirkös freetna strahdneeka gada alga fasneids 60—70 rublus. Paschas par fewi nemot schis algas ir toti masas un tomehr aprehkinats, la 25 gadu laifa Hineeschu strahdneels toti labi war nodibinat patstah-wigu eedñihwi, tura gimeni spehj peeterloschi usturet. Pee-nemim, la strahdneels pelna 30 rublus gadä, no kureem wißch, ewehrojot brihwo dñihwollis un usturu, sawam pasifstani shlajam wajadfbam isvod leelakais 10 rublus; it gadus wißch aistaupa 20 rublus; pehj desmit gadeem tam jau eesphejams eeguht 15—20 arus leelu semes stub-ritt, la ari ta apstrahdaschanai wajadfigo inventaru, zaur ko wißch blalus sawa pascha usturai spehj wehl ko at-lizinat; nahlamös desmit gadds wißch sawu grunts-gabalu paleelina oretil un eegahdajas ari mescha wehreft druwu apuhdenoschanai; pehj turpmaleem veczeem gadeem jau apstahlti kum eten: noviit loemu

No eeksfchjsemes.

a) **Waldbas Leetas.**

Widseimes gubernas waldes kauzelejas eerednis
Minsewitschis eezelts par d'selszela departamenta kauzelejas
eeredni.

Par Vidzemes gubernatora jaunala sevischku u-
devumi eredna weetas išpilditaju eezelts Michails Šliwaks
is Kijewas.

Baltijas domenu waldes tanzelejas eerednis
Sarisch pa-augstlīnats par gubernas sekretāru.

題.)

Par Dubultu stazijas preefscheela, ta „D.-Big.“
siao, eezelts Majoru stazijas preefscheela Bohlerts un par
Majoru stazijas preefscheela eezelts Ihdsschnejais Dubultu
stazijas preefscheela weetneels Kirssteins.

Par Leepajas posta-telegr. lantora eeredni eezelis
Vej-Gulbenes posta-telegr. lantora eerednis Jahnis Walzs.

Grobinas-Visputes meerkefneschu sapuljies teepristawis Feldkrchners atlaijis no deenasta un ta weetā eezeelts tās pačas sapuljies felretars Bulats, lura pehdejā weetā aktal eezelts Leepajas appgalteesas kanjelisiss Brodnigis.

b) Baltijas notikumi.

Pehz Widsemes kara klaušibas waldes no-
lehmuma no seha gada 6. septembra, tīls 1894. un 1896.
gadu pirmās schīras semes fargi (ar sālana-
jām grāmatinām) nahtoschā 1897. gadā us 4 nedelu gato-
mūstura mahzību cesaulti sekoschōs terminās:

Nedala	no kura gaba	munstura mahzibas ceßahlfees 1897. g.
Rigas pilſtehtā .	1. 1894. un 1896.	8. martā.
Rigas aprīlī .	1. 1894. " 1896.	8. "
Walmeeras apr.	1. 1894.	26. majā.
	2. 1896.	1. septembrī.
Zebru aprīlī .	1. 1896.	22. aprīlī.
	2. 1896.	22. majā.
	3. 1894.	21. junijā.
	4. 1894.	2. septembrī.
Wallas aprīlī .	1. 1894.	9. martā.
	2. 1894.	27. aprīlī.
	3. 1896.	27. majā.
	4. 1896.	1. septembrī.
Jurjewas aprīlī .	1. 1896.	10. martā.
	2. 1896.	19. majā.
	3. 1894.	3. septembrī.
Werowas aprīlī .	1. 1896.	8. junijā.
	2. 1894.	3. septembrī.
Pernauvas apr. ,	1. 1896.	10. februāri.
	2. 1896.	10. martā.
	3. 1894.	1. septembrī.
Wilandes apr. .	1. 1894.	8. martā.
	2. 1896.	2. septembrī.
Sahmſalas apr.	1. 1894.	15. majā.
	2. 1896.	1. septembrī.
	3. 1896.	1. oktobri.

un nu winsch sawā zaur fuhrū darbu eeguhitā peederumō
eesahlt sawu gimenes dīshwi. Tatschu sebis aprehlins sib-
mejas tilai us strahneetu, tuesch no agras jaunibas sah-
lot eedshwojas zaur pascha spehleem, patslahwigi; kam gi-
mene spehjiga, sneigt laut lahdū pabalstu, tas, protams
war eeguhit pascha eedshwi samehrā daudē ihfakā laikā.
Ja eerehro Kineeschu eedsimto peetizibū un uszhibibū, tah-
schahda patslahwiga eedshwochanas gan leekas loti eespeh-
jama. Eureptim ja weenā finā Kineeschu peetiziba slawe-
jama, otrā ta toteef kaitigala, jo taishni ta ir weena no
galwenalajam laitem, lab Kina wiss paleef muhjchig
pa wezam; par spihti sawam materieli tik wahjam stah-
wollim Kineeschu semneels ar litteni pilnigi meerā. Sch-
pate par fewi teizamā ihpaschiba nair wis eeteizama tur-
lur ta nomahz latru jenschanos us preelschu un zaur tu-
ari aiflawē latru semkopibas felmigaku attibstischanae
weidu; ta tad scheit redsam, ta lahda pate par fewi tei-
zama ihpaschiba peenachmuß loti kaitigu wirseenu. Grubt
domajams, ta tagadejeem apstahlleem waldot Kineeschu
semkopiba ilgalā waj ihfala laila atdshwooses un usplaubs
jo wian peetiziba, kura ar laiku iswehrtufes gandrihs pil-
nigā weenaldsibā, ta ari naids pret wiſu fweschu un jaunu
iſſtausch latru laboschanas, jauninachanas eedomu jau pa-
schā sahltumā; tatschu noscheljomi ir un paleef, ta dabas
pahrtbagatas bahwanas weenigi zaur semes eedsimto wainu
netop laut zil peeteekoschā mehrā isleetotas. Pee Kinee-
scheem fersischli redsams, ta leelakā waj majakā mehrā "i
latris jilwels pats sawa littena talej." L.

Vilsehta, kuru tik seeweetes pahrvalda.
Semet Amerikā, Kansas valsti, Smita grafište, atrodas vilsehtina Gaylord, kuru tilai seeweetes pahrvalda. Walibas preelschogalā siahiv birgermeistareene Antuaneta Hasslall, demokrāte, kura schai amatā jau diwas reisēs ee wehleita. Vilsehtas felsretara weetu ispilda Floranse Headle-

No Wez-Peebalgas. Lihds schim laikam Wezbalgas pahrtitas beedribai nebija fewischla nama. Beedribas weikalam tila nomatas fewischlas telpas kahda jenes gruntneela mahja. Bit latram fayrotams, tad ahdas telpas nebuht naw weikalam noderigas, pitmlahrt zaur to, la tas par masam un otrlahrt — dahrgam. Ho pahrdomajot beedribas lopfapulze sch. g. februara ynesi nolehma buhwet beedribai ihpaschu namu. Tillihdri nolemts par nama buhwi, tila us ahtralo gahdats par adfigo materialu. Tilpat no beedru, la ari pa daka nebeedru puses tapa nama buhwei weena dala materiala, ari naudas dahwats. Pee paschas nama buhwes ari ori naigi peedalijas, strahdadami pat wairak deenu besi t kahdas atlihsibas. Un tagad leelzela malä, lursch no Wez-Peebalgas us Leimani, jau pajehlufes deesgan na ehla. Drihsuma ta buhs beedribas weikala wajaam pilnigi eerihkota, fur tad ari tas taps pahrechts. — Peemin, la tilpat beedribas waldes, la ari beedru starpa beedribu sihmejotees, walda leelala weenprahstiba utibas. Ja tas nesudis, tad beedribai labu felmju netruhls, jeresim!

Leelwahrdes pagasta brihwibibliotelas statuti, la
ms sino, 28. augustā ūch. g. no Widsemes gubernatora
ga apstiprinati un bibliotela laftajeem jau atwehrt.
Ahtini deenā, 10. novembrī ūch. g. nobomats ūwinet at
hshanas fivehtlus ar runam, teatri, dzeesmam un sa
fīgu valaru. Nowehlam bibliotelai labalas felmes.

J. Kr.

Vaischkauna pagastā (Behsu apriņķi) atrodoschoš
alo Urvida Peitana papira fabriku Vidzemēs guber-
nors atkāwiis tātak turet tirgotajam Jahnim Ahbolinam.

Juri evā, fā „N. D. Btg.“ sino, otrdeen, 17. sepi
labaja pasībstamo valodnežības profesoru Dr. Mendel
nu, tursch bija pats fawai dīshwibai padarijīs galu, ee
kdams Embachā. Paschfleplawības zehlonis — nelaimigas
kulazījas birschā, kur tas pasaudejis fawu mantu.

No Valkas tuo awisei „D.-Btg.“, ta no pagah
chà gada aifzelotajeem us Sibiriju daudsi nostrandoju
ees, panikhushchi un gluschi tufschì no jeblahdám mantau
ustura lkhdskeem jau atgreesuschees atpalat us dñmu
i — pa leelakai daka! ta aifuhitti. Tas Valkas ap
vala stipri pamašinajis iżjefoschanas kahri us Sibiriju

Veo **Rajdonas** draudjies. Namehr no aplahrne
hs schad tad dabonam dſirdet par fabeedribas dſihwi u
tur teel laut tas darits ari wispahribas labā, tilmeh
hs waretu teilt fnauscham. Ja, un ladeht ga
ms lausit sawus godajamos fmadsenu lausus ap dſih
3 teeschamibu un fadſihwes parahdibam un wajadſibam
mebs pa to laiku labak waram sapnot par nesin lah
m pahrdabigeem ahrpasaules preeleem un ja ar to weh
v deesgan, tad aisejam us to paschu mihlo krodfinu
atſal waram jaſlumus baudit, ſa ari dabut wiſada
mas finas, ta fa i laikralſtu newajaga. Lai nu ga
da ſinā mums mas ſatijibas un weenprahribas, frog
iguma ſinā mehs eſam til pat fa weens. Bet ta la pa
ll nelas naw pastahwigs, ta ari muhſu „wezenajo
egs, jo pehdejā laiſla ſahl dſirdet moschalas balsis,

jaunkundse, kura no 17. muhscha gada redigē avisī „Gay lord-Harald“. Tagad wina ir 20 gadus weza un ir jaotreis schāi amata eeweheleta. Par poslijumeistaru ir 4 gadus weža Merija Foote. Kā pretkandidats pēc wehle schanam usslahjās winas wihrs, bet wina „labakās pusēs peekriteji gahdaja par to, ka winsch „istrīta zauri“; „istrīchanu“ winsch sanehma ar leelako fīdsmeeru, tābeikt seewas darbība familijai nahl par labu. Pilsehtas padomi ari fastahw tilai no seewetem. Un tā pahrvaldītā pilsehtina azīm redzot usplaustot. (Now. Br.)

Varangu zeeniga pilsehtas saimneeziba.

Glasgowas pilsehtas saimneezibū ar pilnu teesibū wa nosaukt par paraunga zeenigu: pilsehta preelsch strahdneek dīshwostku buhwes jan isdwuus 12,500,000 rublus seltā un iſihre dīshwostus un ſewiſchlas mahjinas par 31 rbl. 50 t. lihds 50 rbf. seltā par gadu. Jan 25 gadus pilsehta utura krabſchni eerihotu lauſchu weesnizu, kurā iſlaba a guļtu wairal nemakša lā 10—12½ lap. par deenu. Bedaudsam pirtim un maſgatawam pilſehtai ir ſeſchi parki, muzejis, tautas bibliotekas, ſirgdselſzeli un plafčas lauktā, saimneezibas kolonijas preelsch besdarba pilſehtas strahdneeleem. Katru ſestdeenas waſaru preelsch laudim faribla, rabiſi kreetmus konzertus, preelsch kureem biktēs nemalsi wairal lā 2½ lap. u. t. t. (Wratsch.)

Jāumi gaismas stari!

Bremenē tāhds Dormanis, kā "Bremer General-Anz."
sino, atradis jaunus gaismas starus, ar kuri peepalīhdībī
esot eespehjams fotografi pat jaur õhessplateli (līhds 2
fāntimetri beesām). Dormanis tāhdejadi jau išgatawoji
tāhdas 50 fotografijs. Profesors Slabijs (Berline) no
darbojoties ar šīi atraduma pamatigu išpehtischanu. Si
nojums gan iſlauſas netīzams. Droščakas un pīlāla
finas wehl nogaidamas.

wajagot ari mums eet libdft laita garam. Tas, finams, teem, kuri mihlē to „meegu un tumſbu“, ir loti nepatihsami, tadeht tee mehgina ſcha un ta „jaunajeem“ faltet. Ta ari lahds „Schejeneetis“ lahdā nedelas awiſe ſino, ta eſot iſlaſſis Jantschewſta ralſtu („B.“ Nr. 30.) par „Muhsu laikraſtu wirſeneem (ſwariga ſina preelſch „B.“ laſta- tajeem), tad „iſbirhnejees“ un „atradis“, ta ari muhsu draudſe eſot „jaunſtrahneekl“, kuri wiſu grifbot „apſmeet“, tas ne-eſot pa wiſu „ſobam“ un to wiſu darot aif „nenowehlibas, ſlaudibas un godlahribas.“ Sche nu „Schejee- neetis“ ſtipri pahrtiezees, jo „jaunee“ nenofoda un neap- taro wiſ „wiſu“, bet tilai multibu, prastu egoiſmu, (pat- mihiſbu) u. t. t. „Jaunee“ ari wiſ nemehgina to „jaunu“ zelt dſihit no „nenowehlibas, ſlaudibas un godlahribas“, bet no gluſchi la zita un, proteet, no peenahluma juhtam, la latram jazenschas ari pehz tam, lai laut to waretu pa- darit, la ari ziteem no ta naht lahds labums, un newis weenmehr tilai par ſewi un ſawām wajadſbam ween ruh- petees. Jo tas, kutsch par ziteem nela nebehdā, waj nu teem eet labi, waj ſitti, ja tilai paſcham ir laula dſihwe, ir prasts egoiſts un yelna nizinachanu un apſmeellu. Pirmā lahtiā, finams, ſtabw ſinachana un iſglihtiba un tadeht jazenschas, lai tas ſtarb laudim iſplatitos, un lai nu gan tadeht, la laudis teek pee plaschakas ſinachanas, teek daschā ſinā fazelti „putelli un ſmiltis gaſā“, tas ari trauež „meeru“, tomehr to newajaga eeweħrot. Jo tas jau dabas likums, la ehrglis, gribedams jaikumus baudit, pazelas mahkonds, tamehr tahrps tos atrod dubloſ. Tadeht wiſi, kam ſirds un prahits pareiſa weetā, jenschas til us preelſchu, weenmehr til us preelſchu, pehz ſinachana- nam un iſglihtibas, nebihſtas un nenogurſt tadeht, la da- ſchi tumſoni un egoiſti leel ſchlehrſchluſ un dara raises, un daudſreis tahnus zenfonus apmehta ar dubleem, tadeht la tee puhtas wiſpahribas labā. Bet ta muhſchigi nepaſtabhwes, jo gaifma latru reis uſwar tumſbu! „I a u n a i s.“

No Welanas draudses. Swehtdeen, 15. septembri sch. g. notila pamata almena litschana muhsu jaunajai basnizai, us lo bija sapulzejees leels wairums lauschu ka no paschu draudses, ta ari no aplahrtjäm laiminu draudsem. Us scho preefsch W. draudses swarigo un ee-wehrojamo deenu ka weess bij ari eeluhgts Smilenes draudses mahzitajs K. Kundfinsch. Muhsu draudses mahzitajs A. Kundfinsch starp zitu dewa ihsu pahrskatu par draudses agrakajäm basnizam. Schi, lo tagad grib zelt, buhs draudses peeltä basniza. Pirmä basniza schai draudse ei ehot bijust masa kola buhdina, sagruwus jau, lab draudse tilusi luhgta zelt jaunu basnizu. Otra basniza stahwejuß kahdus gadu desmitus, lihds tilusi kara laikas no eenaidneeleem nodedsinata. Tod draudse palikus 27 gadus bes basnizas. Deewkalposchana tilusi tureta kahdus semneeku mahja us Gaujas leasta. Tod atkal draudse zehluß trescho basnizu, kura als nessnameem uguns zehloneem nodeguuse. Pehz schis treschäas basnizas nu ir zelta muhsu tagadeja basnizina, kura tilis noplehsta nahlamä 1897. gada paawasari. Wina pastahwejuß 145 gadus. Jaunajai basnizai pamats litsi scho ruden, bet patti buhwe eesahlsees til 1897. g. paawasari. Buhwi usnehmees buhwmeistars J. V. Ig. Basnizai latop gatawai lihds 1898. gadam. Augschminetä deenä, pehz pamata almena litschanas un pabeigetas deewkalposchanas, Lissumas beedr. namä tika notureets basars, — jaunäas basnizas chrgelem par labu. Nascha pee mums — scho wasar bijust palaba, ta ka ihsti wareja buht ar meeru; lewischki labi ir pa-auguschi kartuveli un lini.

No Taurupes. Veldsamias deenas sazel katrā seimlopi noopeetnas baschas: jau tā wahjā gubās saliltā wasaraja no lectus famirkuse sahls isdeedjetees. Garajeem rudens walareem tuvojotees sahltam atkal gaidit pehz jau-tajumu walareem, luras muhsu beedribā laut gan returnis, tomehr pa reisai muhsu un aplahrtnes skolās isrihto. Japateizas par teem, jo zitadi mehs, sevishčki muhsu jauneeschi, trihtam ſche wehl deesgan leela zeenā eſoscheem trogu pree-leem par upuri. Metruhſti ari pee mums peellahjibas finā „originelu“ jauneklu, lo leezina ſelofchais atgadijums: ne-ſen atpakaſt fahdai jaunawai nosuda winas gihmetne, luru nu tahds waronelis nesa apkahrt pa frogeem rahdidams un leelidamees. Schahds darbs katrā sazel nepatihlamas juhtas, eewehrojot la zilwel, no kureem dſihve praſa ar-ween noopeetnalus eefskatus un ſtingru peenahluma eewehribu, wehl pilda ſawas galwinas ar tahdam paſhwilam. Japee-ſihmē, la minetais jaunellis ſlaitas wehl pee iſglichtoem un — tā ſakot pa tumfu wehl palepojas ar strihpainu drebbes ſtrehmeli. Tā mehs redsam, la tur, tur iſglichtibai waja-detu iſſtarot, winas daudzreis pawifam naw.* Julius.

^{*)} Tahda riikloshanaas ar jaunavu gihinetnem par laudu siinumä nuna, kõrte siinä pelna il weenä godiga zilvela nizinafhana un ta per- leelama peo lauma staba. Kas tahdejädi jaunavam zef opsmieellu, patš wiini folkrabi us fawu galwu. Stauns, la wehl tahdi moralisti vanish- luschi wiherekki atroðas, sami tahdas leetas war darit preelu. Kas ta isturas un riiklojas, peerahda, la tam tahdi sehdseeni läz peenahlumä un peeklahjiba ir wehl waj nepastishtamali läz kosecreem, laut ari tahdam "waronim" buhtu waj angustolas diploms labatä, — tahdus wehl patš par fewi nepadara ta ihpaschneelu par kreetu zilvelu. Ir ari questi mobiliti kõrvele un neeboli.

aflahſchanu. Lai nolaſchās zaur ſwehto aflahſchanam
uſ Wina kronte nesofchās galivas ta Kunga ſwehtiba!"

No Merwas siao aivisei „Закасп. Обозръніе“, ta tureenes Turkmenem pefitees sawads drudsis. Mirstiba esot leela un it ihpaschi starp behrneem. Behdejds divi mehneshobs nomirujschi pawisam tashdi 10,000 Turkmeni.

Niga pee Om upes. Pee Om upes, vēstis 120
no Omskas pilsehtas, atrodas kahda luteranu kolonija, fa-
stahwocha is pēzam sahdscham: Helsingjoršas, Narvas,
Reiveles, Nigas un Kowalewo. Pehz „Stepnoi Krai“
sinam schi kolonija dibinata preelsch 35 gadeem. Virmee
tolonisti bijuschi kroma semneeli, bet wehlak tur peeraftijū-
schees ari us nometikaschanu aissuhltitee is Stursemes, Wid-
semes, Igaunijas un Somijas. Kolonisteem eerahdīta
seme, apmehram 30,000 desetinas, esot laba tihrumu seme.
Pehz wezalo kolonistu noslāksteem tur libdi schim wehl ne-
lad ne-esot bijus neaugliba. Wehl tagad esot tildauds ne-
artas semes, ka peetilischtot lo art wehl 35 gadus. Platwas
esot labas. Ari mesha truhkums libdi schim ne-esot bijus.
Gedishwotaji nodarbojotees ar semkopibū, bet ar aissuhltito
apmeschanos daschās sahdschās attihstijusees sahdsiba, se-
wischli sirgu sahdsiba. Schai sinā Niga esot tablu pašī-
slama. Tur mitinajotees pašīstamatee aplaimes sirgu
sagli. Ja kahdam nosagts sirgs, tad apsagtais dodotees to
mellet us Nigu un gandrihs ne weenu reiss bes selmem.

No Rigas.

Latveesku etnograafika isstahde

VII

Tā nu buhtumi nonahļuschi pee muhsu tautas tāga-
dejām gāra mantam — ralstu literatūras.
Vai senee Latveeschi pasinušchi un leetojušchi ralstu ūhmes,
naw wehl iſdibinats. Pirmā Latveeschu grāmata, gariga
fatura, sauktā „Enchiridions”, drukata 1587. gadā
Karakalupschis (Königsbergā). Ernst a Glūck a tulotā
bibele drukata pirmo reiž 1689. g. — Laižīgā literatūra
sahļusē ar vejo Stenderu, kutsch farvā „Augstā
Gudribas Grāmata” īneidīs tautai arī sinās par wehsturi
un dabas ūnatnem, tāpat „stahstus un posalaš” un kuro
„Singu lustes” bijusčas tīk eemihļotas, tā isslaudusčas
weetam pat tautas vseesmas. Gewehrojamalee Stendera
pehznahzeji ir vina dehls A. J. Stenders un A.
Hugenbergers, un paschtauteschi Nereidsigais
Indriķis (1783.—1828. g.), kas peedībwojis un apdsee-
dajis dūsimibuhšanas atzelschanu, un raschigais, ir weh-
tagab deesgan spīrgtais Ernst's Dundbergis, dūsimis
Dundaga 1816. g. 12. janivari. Selmigali Latveeschu
ralstu literatūra usplaukuši līhds ar avīschneezības attīsti-
stīshanos. Nahlamā gadā buhs patezeniški 100 gadu,
lamehr īsnahzis pirmais laikraksts, M. Stobbes īsdotis
„Latwīslā gāda grāmata”. Tā īsnahza 4 reiž
gāda (1797. un 1798. gados), bet laistītu truhuma dehls
newareja pastahwet. 1822. gadā īsnahza „Latwīsfī
Awīses”, kurās no Kursemes muischniezzības materialā
sinā pabalstītas wehl jo projam turpina faru konservati-
virseenu. Winam peebedrojās „Widsemes Latwīsfī
awīses” (1824. līhds 1864.) un „Latwīsfīu Lauſchī
Draugs” (1832.—1845.). Visschē laikraksti Wahzeeschu
dibinati un waditi. Pirmais no pascheem Latveeschem dibinatis
un wadits laikraksts ir „Mahjas Weefīs” (1856. g.)
ap kurū toreis pulzējās jaunee rāstneeki: Bernhard
Dihritis, Kriſčja hnis Waldemars, Kaf-
pars Beesbahrdis un ziti. Tāns laikā pamodā
Latveeschu paschapsina un tautislee zenteeni un avīschneezība
līhds ar rāstneezību ūsahla jaunu, sparigu wieseeni, it īh
paschi lob 1862. gadā fabla īsnahzt Waldemara dibinatā
„Peterburgas Awīses”, kurās līhds ar vīnu J.
Ullunans un Kr. Barons modināja Latveeschus us jaunu
gara dīshwi. Schis laikraksts gan dīhs apstahjās, bet vīna
rumatee wahedi wārts neaplūsa. 1867. g. Latveeschu lite-
ratīsta jeb tā dehwētā draugu beedrība līhga Neitena ī-
doto „Zīlābeedī”, tā tas palīhds „Latveeschu Awīsem”
aplāzot „Mahjas Weefī” Widsemes dala, tā to „Latveeschu
Awīses” varija Kursemē. Tā tā no līhguma nekas neis-

nāja, kād "Bēla beedris" apstājās. Pēc tam išnāja 1869. g. "Vāltijas Wehstnefis", 1875. gada "Vāfaule un Daba", "Darbī" un spārigais "Vāltijas Semlopis", 1877. g. "Rīgas Lapa" 1878. g. "Vālfs", kura no esebutuma bija it spīgto un spāriga. Schini laikmetā tīla dibināti daudzi laikraksti, bet daudzi arī laikraksta trijumma degt apstājās, starp tiem ilustrētie nedeliski laikraksti "Pagalmis" un "Motā". — 1886. gada nodibinājās "Deenās Lapa". Schimbrīlscham Latviescheem — nepecrehlinot ofizījos organus — i 12 laikrakstu, starp tiem 2 deenas avisēs, 2 ilustrēti mehnesha raksti, 2 spēziali laikraksti un 5 nedeliski avisēs. Weens mehnesha rāsts, "Merīcas Wehstnefis" iehāj Bostonā un teel redigēts no tāda Zgauna Wezalee Latvieschi kalendari jau išnālītā pagājušā gadi finiteni. Kurzemē pirms kalendaru išdeva 1783. g. Widsema 1782. g. Kurzemē pirmee kalendari tāi sāka e- webrojamī, ta gads tur foreis apreihlināts pēc jaunu stilu un vezais tīkai blakus minēis, tātī Widzemniekiem buhtu

eespehjams kalendaru leetot. Schimbrischam daudsi kalendari ar saweem peelikumeem salpo spezial-aroedem, ta dahrsneezibai, amatneezibai, dravai, juhrneezibai, semkopibai u. t. t., bet zitt atlal kuylinga literaturu, pasneegdami kreetna fatura raschojumus.

Latveescheem pascheem sawās rołās sanemot sawās literuras lopšanu, ta leelissi attihstijas valodas kreetnuma, fatura daschadibas un labuma finā. Pehdejōs gadu desmitos isdotais grahmatu slaitis, salihdsinot ar agraleem, ir totti leels. Ta 1868. g. isnahja tilai 38 grahmatas, desmit gadu wehlak 163 un 1888. gadā 297; parisam lopā no 1868. lībjs 1895. gadam 4933 grahmatas un visu waitak beletristiskā fatura. Starp wezaleem rakstneleem buhtu minami: K. Barons, J. Neilens un Swāigsnits. Septindesmitajos un astondesmitajos gadsos rakstija: Lopas Martinisch. Materu Juris, M. un R. Kaudsits un J. Lautenbachs. Devimdesmito gadu rakstneeli ir: Apfischu Jeħkabs, Afpassija, Rudolfs Blaumanis, Augusts Deglaws, Doku Atis, Sudrabu Edschus, Purapuke, un ziti. No wezaleem dzejnekeem minami: Uzeflis un Andrejs Pumpurs, wehlakeem M. Kaudsits un E. Slujeneiks un jaunaleem: Pēruku Fahnis, Weidenbaums, P. Schmidts, Swahrguku Eduards, Waldis, Bluhdons, Lihgotnu Jeħkabs u. z. Samehra ar daiļrakstnežibū finatniskā literatura wehl mas attihstijusēs. Minama buhtu H. J. Drawins - Drawneka isdota konversazijs wahrniza, kura deemschehl pee burta „*apstahjas*“ isnahkt. Popularfinatniskus rakstus sneeguschi studentu isderumi „*Sehta, Daba, Pasaule*“ un „*Puhrs*“, kā arī wehl jo projam zenschas tautu eepastinat ar finatniskiem jautajumiem muhsu mehneshraksti. Īpat ar zeenibu minama Nīg. Lat. Beedr. S. Kom. Derig. Graham. Ng. Nobata.

Istahdita ir gariga literatura, laiziga literatura, starp to Wežā Stendera, winadehla, Hugenbergera, Neredsigā Indriķa un E. Dūnsbergā ralsti. Jaunakā literatura istahdita no grahmātu tirgotaja P. Behrsina, Derigu Grahām. Nodakas isdwums un eewebrojam askee zittaurakstneekutultojumi. Interesanta ir no tirgotaja Kapteina istahdita laikrakstu paraugu numuru kolekcija. Ie redsam: „Rīgas Lapa” 1877. gada, „Baltijas Webstneiss” 1869., 1870., 1880. 1886. un 1896. g., „Dēinas Lapa” 1886. un 1896. g., „Paganis” 1882. g., „Rota” 1885. g., „Latweefchū Awīses” 1822. 1864. 1883., 1891. un 1896. g., „Widsemes Latweefchū Awīses” 1824. un 1864., „Latweefchū Lāuschū Draugs” 1832. g., „Mahjas Weenīs” 1856., 1864., 1880., 1884., un 1896. g., „Peterburgas Awīses” 1862. g., „Baltijas Semlopis” 1875., 1876., 1877. un 1881. g., „Darbs” 1875. g., „Pasaule un Daba” 1875. g., „Latweefchū Tautas beedrs” 1877. g., „Balīss” 1878., 1889., 1881. un 1896. g., „Teesu Webstneiss” 1880. g., „Ewangelists” 1881. g., „Arajs” 1882. g., „Tehnija” 1884., 1888., un 1896. g., „Semlopis” 1893., un 1896. g., „Austrums” 1885., 1888., 1892. un 1896. g., „Mahjas Weesa Mehneschrafts” 1895. un 1896. g., „Vasnijas Webstneiss” 1896. g., „Amerikas Webstneiss” 1896. g., „Stobbes gada grahmatas” 1797. un 1798. g., tad wehl zitt laikraksti kā „Leepajas Pasteneeks”, „Draugsun Beedrs”, „Rīgas pilfehtas polizijsawise”, „Widsemes Inteligenzes Lapa” un j. Ari no latra kalendara istahdits par paraugam. Tablak wehl redsami E. Dūnsbergā tehva roktalsti un nedrukati manuskripti, Aufelka un zitu literaristu darbineelu roktalsti, wežā Stendera gihmetne, Neredsigā Indriķa, Jura Neilena, Aufelka un zitu literaristu darbineelu gihmetnes, Aufelka peeminekis zelts Alojas lapfehta, Walmeeras aprīki, un beidsot diagrama par Latweefchū literatūru no 1868.—1895. gadam.

Pēbdīgi nu mums wehl ātelek repasītēs ar mušiku un dzeedā ūku. Instrumentālu mūzikā Latvieschi gan nav wehl eeguvuši tādus panaikumus, kā zaurīšķām tautas mēldzījam un dzeedāschanas sveitītēm, proti — tālakai ēcevēribu. Šobis mēldzījas zehļučīšas tautā tapat no nezināmēm komponisteem, kā tautas dzeesmas no nezināmēm sazerētājeem un it gan sebra, gan jauntra rāstītā. Pirmals, tas viņas fabzīls ukrāktīt un jālikst uz wairāk balīm, ir Latvieschā dzeedāschanas loru nodīhīnātājs nelaikīs Wallas semināra direktors Jānis Bīnsē. Viņa preestībāmēr sēlojutschi jaunātē komponisti, vee tam wehl arī gan tādā garā jaunas dzeesmas sastādinādami, gan visai swarīgus mūsīdas gabalus pēbzīmētītēm ielkomponēdami. Starp viņiem būtu mināti: Baumanu Karlis, Wiegneru Ēriks, Jurjanu Andrejs, Josefs Vihtols un wehl ziti. Līdzīgi tautīstības apšīnas pamostānos Latvieschos līpri veen attīstījusies mākslīgas dzeedāschanas veelopītāna. Pirmā zārtī Bīnsēs gāhdību noturetā Widzemē aprīntu dzeedāschana

nas svehiķi no 1864.—1866. g. Dikļoš, Baundis un
Ruhjene. Latveeschu draugu beedribā tāh-
dus sarihlojusi ārusemē — Dobelē 1870. g. Bet jo
vischeni un svehtīvinīgi norisīnajusčees Latveeschu wi-
spahrejee dseedaschanas svehti: I. Rīga, 1873. g., pēc
tureem peedalijas 43 tori ar 1035 dseedatajeem un dsee-
datajam, II. Rīga, 1880. g. — 91 toris ar 2550 dsee-
datajeem un dseedatajam, III. Rīga 1888. g. — 111
toris ar tāhdeem 3000 dseedatajeem un dseedatajam. Vis-
leelais dseedataju stāts bij IV. wišpahrejōš dseedascha-
nas svehtīšos Jelgavā 1895. g., jo tur peeteizās līdz
5000 dalibneku. Te arī wareja išdarit pažadījumus un
nospehlet kompozīcijas ar paschu mūziku spēkseem. Turp-
tīm vēž III. wišpahrejem dseedaschanas svehtīkeem nobi-
binājās pēc Rīgas Latveeschu beedribas Muſikas lo-
šja, kura rūpējās par Latveeschu originalas mūzikas ful-
tiweschau.

Istahditi ir raksti kas ateejas u s mu si k u undat-
weefchu kom posizijas, wi spa hrejo b see-
das chan as f wehtku b ildes, d seeb a chan as
f wehtku no si hmes, d seeb a chan as f wehtklos
e eg u htas foru godalgas un lom ponstu
gi hmetnes. Interesanta ir wez la iku instrumentu
soletzija, a) fitam ee: seetisch, puschlaitis no b selss ar
b selss swahrguteem, tridelsnis tahds pat, puschlaitis ar
misina lapikam, tridelsnis jeb chelulis jeb lahsu pule ar
slaidu un drehbju rosetem ap swahrguli. Ar scheem
instrumenteem pee ap d seeda chan as fit-
tali un skandinav; b) pu h fchamee rihti:
fahrlia misas swilpe, swilpes, isgrebtas, no alfschna loka,
swilpe no melna loka, taures no alfschna misas, taures no
isgrebteem lokaem, aptihtas ar lokaem un tahsim, ihfa lihka
f astihpota taure no loka, gana taure la fagote, ah scha rags,
sumbra rags ar misina aplalumeem, uu somu stabule jeb
duhda; c) sti h gu instrumenti: spehle, lokas ar weenii
stihgu, lokles ar 5 stihgam, lokles ar 6 stihgam, lokles ar
9 stihgam, lokles ar 12 stihgam, zimbale, nefinams, tur-
leetota un wargas.

Gauņlaiķu instrumenti no pācēiem
Latvieshēm pagatavoti un iestāhditi pārēboschānai
ir no Jāhna Jakobsona Klāvkalnā, Zehsu aprīkoti:
viļoles un ziteres un no A. Dombrowska Rīgā:
viļoles, viola jeb bratschs, violončello un kontrabāse.
Novehlaam schij' Latvieshu produksjai sēmigu gaitu un
labus tirpus.

Dauds darba un puhlinu peelilts pes Latveeschi etnografiskas isskahdes un tee ari isdewuschees godam. Ta ta nu Latveescheem tāhds rihkojums noteel pirmo reisi un pēta wajaga dauds leelaka aprehkina nela pē dseedschanas svehtleem, tad mums wehl truhst atbilstes us jautajumu: kur isskahdes iaditaji nehmuschi to stolu, volsu isskahdamo materialu til labi eelahrtot un sistematiset. Atbilst dabujam kataloga preelschwahrdas, kur minets, la schini noluhtā mujeja pahrsinis S. Nowizlis eepasinees shkali ar Peterburgas un Maslawas museeem un wehlali, lai isskahdes komiteja dabutu pilnigu bildi par etnografiskas isskahdes sarihloschanu us llaaja laukuma, tad M. Strusis zelojis us Pragu un eepasinees tur ar diščas Uchelu etnografiskas isskahdes sarihloschanu, sinajis komitejai wehstet, la tāhds darbs wislabak darams. Schee zelojumi ta tad naw bijuschi weltigi. Gan wispa bri salot dascha laba nodala buhtu eevehrota samehra ar zitām par dauds, peemeheram wezlaiku apgehrbi, turpretim atteezotees us Latveeschi jaunlaiku raschojumeem manami leeli robi, bet eevehro, la isskahditajem bija jariklojas ar tāhdu materialu, tāhds wineem rosā. Ja tāhbreis peedīhwošim atlal tāhdu sarihlojumu, tad jeram, la daschs labs wezs aisspreedums buhs mirls, la no weenās pušes neskatises wairis us wispařejām leetam til neustizigi un no otras pušes neluhkos nostahdit Latveeschi gara dsihwi schauralu nela ta ir pateesibā. Kur tautas dsihwe ja apsihme, tur naw weets atbilstet us to, kas mums kaitigs un kas nesaithgs, te ja atbild us to, kas mums dsihwo un kas mums ir. Berefim nahloscho isskahdi wehl dauds wispušigaku un dauds pilnigaku. D.

Nigas pilsetas poližijmeistars palsauneels Reicharts atvatinats no 18. septembra fablot us 28 deenam. Var vina prombuhschanas laiku ta weetu ispilda pristaws Wilboas. (M. G. A.)

Dīgas ūrgu dīselsszēla (tramvaja) līnija ir veena no tām „scheptem”, kura arī mūsu grūtībās laikos pēlna vairāk nela puši ne puji. Tas redzams ir viņas darbības pārbaudētā par pērnajā gadu, jo tad eemaklūšchi pamisam 197,492 rbt. 89 sap., no teem bijuschi išderwumi 98,634 r. 84 l., tā tad slaidras velnaš bijis 98,858 rbt. 5 sap. — „Deemjschēb” šo vis til eeneīgas „scheptes” deenās leekas buht flaititas, jo arveen jo vairāk pazefas to balsis, tas peeprafa no vilsehtas, lai ta eerihi satiksmei noderigalus libdiellus, jo tramvaja līnijas ir foti ihas un nabs til ūmēhā nedaudzēsem apgabaleem par labu. Runā, ja til-šot eerihiots elektrois dīselsszēls. Brauzeju ar tram- maišu bija:

1893.	g.	3,944,272	silveři.
1894.	"	4,351,452	"
1895.	"	4,730,569	"

Ras jauns?

„Triumfa spodrums“.

godalots 1. septembrī 1896. g. Berline, Briselē un Marselijā ar sēta medali, ir jaunais, labais, tihoskaņais un pahsteidzotais, patīkamais no visiem metala spodrinashanas lieliskieem.

„Triumfa spodrums 51183“ pūdelīs par 25 lap. dabu-
jams visās leelās aptecka pretschū pahdotawās.

General-weetnežiba un noliktawa leelumā:

Deubners un Neumanns,

Icelā Rehnīnu eelā Nr. 47.

J. E. Muschke,

Terbatas eelā Nr. 18, Riga, S. Martinījona namā.

**Porzelana, fajansa un kristala pretschū
noliktawa.**

Lampas ar peederumeem.

Melchiora un bronza leetas.

Galda- un desert-naschi, karotes, paplahtes (tehjbretes)
un daudzi zitas prezēs.

Visadas sortes

Silkes un sahli

peedahwā lehti tirgotajeem wairumā un masās dākās,

Sahls un silku tirgotawa

Karlis Frantz,

Riga, Terbatas eelā Nr. 3, pee „Melnā gaita.“

Rigas dselektawas un maschinu fabrikas sabeedriba

agresi

Roliktawa;

Felser & C°

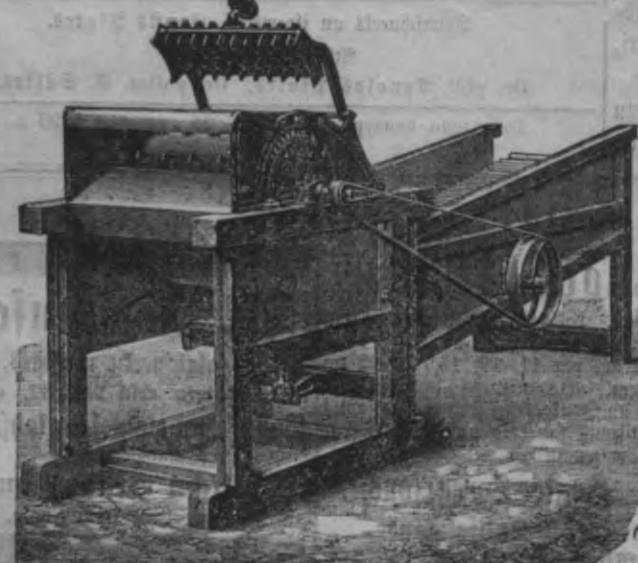
Fabrika:

Karla eelā Nr. 11,
pretim Luluma-
Dzegavas dēlszels
wolfsalām.

Aleksandra eelā
Nr. 184.

peedahwā

jaujas kultmaschinās ar rokām vaj. gehpeli
dzenamas.

Šām jaunām kultmaschinām ir kultināms trumula mantelis, kurš pats no sevis zetās, tīlībīt kult tolo gabali, almeni u. t. t. e-
klūtīt kultām trumuli; zaur to kultekas dālas weeglati var zauri tīt un tā
kultamas stīftes trumula luhschana attureta. Līdzīt ar to atrocas
pee ūjām jaunām maschinām iepakas patent-kultstīfes, kuras vibrāti
graudus iislūt un vienā nepābrāt un tās iepakas wairāk iislūt, nēlā ar
weenlabekām lūkstītēm.

Tatītīt peedahwājam:

Buzmaschinās, hekselu maschinās, kārtupelu un
rahzenu griezejus, visadus arslas u. t. t.

Supersofstatis, kausu mistus.

Lokomobiles un kultmaschinās

ar twaila spēku no Richard Garrett & Sons Anglijā, vēž
jaunām konstrukcijām.

Dībparus
no 5 lap.

Zehfīs!

Sihda
dībparus.

Nupat no jauna dabiju:

Kreetni wadmalu

wīfādīs musturōs, par 90 lap., diži arīhīnas platu.

Siltus guļas segus

flāstīs musturōs par 2 rbl. 25 lap.

It skaitīs leelus parka-lakatus.

Dahmu kaschoku un manteli drehbi,
2½ oletsīs platu, no 85 lap. sahlot; par 1 rbl. 20 lap. jau visai kreatni,
stipri drāhu.

Labu sorti sihda wati.

Pabrodū wēnigi bes prozentem, bet jau pee masak eem
pieturēm leelās zenas.

Augstzeenībā

Leetus fargūs.

C. Heinke.

Kaschoka
krahgahdas.

L. Rosenthal,

Grehjenee eelā Nr. 13,
peedahwā bagatīgā iwhēlē
par lehtatajām zenam;

pulkstens,

slasīgakmenus,
sēta un sudraba
prezes,

alsenida prezes,
musikas rīhkus lihds
ar notim.

Izlabotumi us galvoščau.

Labato

schaujamū un kāmiā sprahdsina-
schnans pulveri.

Ismehgīnatas no
pākal- un preekhīgala
lahdejamas flutes,
glīhti no strahdatus revol-
werus, dachādīs sistēmās,
wīfas sortes patronas, pistolas, lūntes un
strotes, kā arī wīfādīs medibas rihtus loti
icēlā iwhēlē predahwā par lehtālām zenam

Johannes Mitschke,
tehrauda pretschū un erotchū magazīna
Riga, Kungu eelā Nr. 11.

J. Vahzis,

Riga, Terbatas eelā Nr. 21.

Ushuguna un daschādu
akmīan krustu darbnīza.

NB. Beni rāhditaju ar krustu
iwhējumeem us wehleščanos pefuhu bes
māfas.

Harmonikas

akordeoniss

Wahzu un kreatnu flānas:

weenrindigi: à 1.35, 2. —, 3.25,
4. —, 5. —, 5.50, 6. —, 6.50,
7.50, 8. —, 10. —, 16. —,
18. — rbl.

diwirindigi: à 12. —, 14. —,
16. —, 18. —, 20. —, 22. —,
25. —, 30. —, 35. rbl.

mutes-

harmonikas

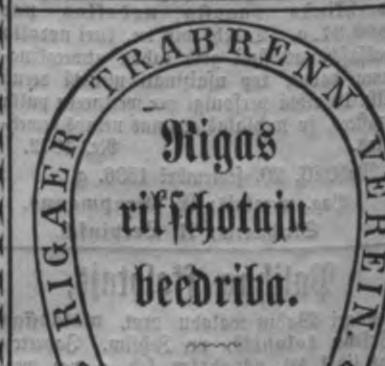
at 10, 14, 16, 20, 32 un 40
balīm,

harmoniku-fleites

peedahwā bagatā iwhēlē wairumā
un māsumā

J. Redicha

Anglu magazīna. 1

Rigas Kokwilnas Manufakturas
Sabeedriba

Strasdi muischā, pee Rigas:

Noliktawa: Eksātrīgā, Veldu (Zuhku) eelā Nr. 10.

Maschinās (Chadwick) schūsāmē deegi, balti un labfaini eke-
schanas deegi, auschāmē deegi, wate, pusvīlna un lampu dātes.

Manā grāmatu un bīldu drūstātā un Latweeschu grāmatu pahrootātā

Riga, pee Peterā basnīas, dabujamas

Jānis Widsemes Dseešmu grāmatas

wīfādīs eeshejumās.

Crusts Plates.

5. fķreščanas 29. septembrī

6. " 6. oktobri

Biletes ceptiels dabujamas pee Otto
Schwarz un weenīja, Hotel Imperia!
Māfī: losča, 4 sehvītī 4 rbl. 40 lap.
trībītās 1 rbl. 10 lap., sehvītī 50 lap.
un slāhvītās 20 lap.

Drukātās un dabujamas pee bilīchū- un grāmatu-drukātāja un burtu-leħjeja Crusta Plates, Riga, pee Peterā basnīas.

Sche kloft „Literariskais Peelikums“ un „Semkopibas Peelikums“..